

AGONIK

ČERVEN 2015 CENA: 0 Kč

The background of the page is a watercolor illustration of a garden. It features several trees with green foliage and dark trunks, set against a backdrop of soft, blended colors including light blue, pink, and grey. The style is artistic and somewhat abstract. A white, heart-shaped text bubble is centered on the page, containing a message in red text.

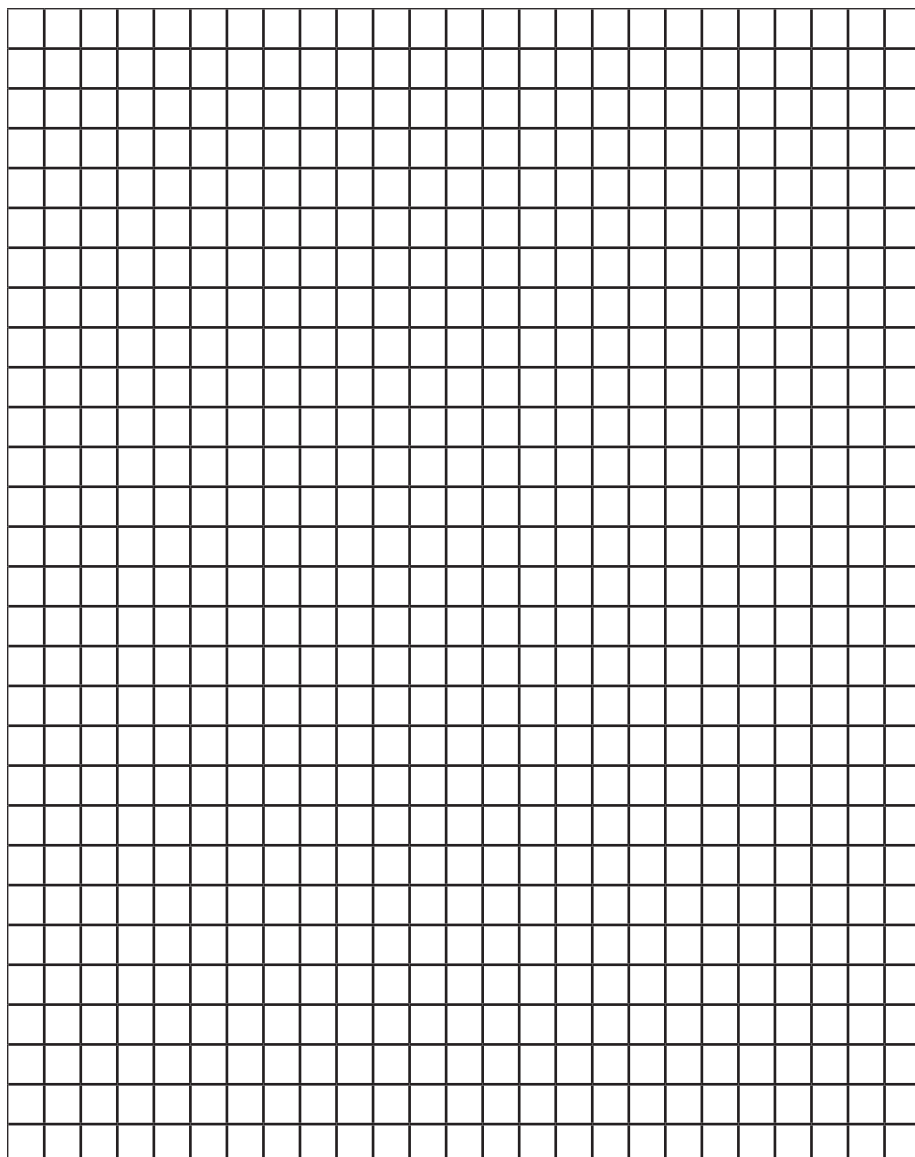
**Milí čtenáři,
jak asi víte, naše úvodníky bývají docela často uplakané.
Jenomže ono se na té naší škole děje tolik smutných věcí.
Tak třeba tohle je poslední číslo před prázdninami. Příště se
uvidíme až v září, až zase usedneme v našich třídách, které
budou čerstvé a odpočaté, přestože možná trochu prořídlé.
Doufáme, že se za ty dva měsíce třeba rozhodnete
přidat k naší redakci. Ale ještě předtím
doufáme, že si důkladně přečtete tento
dvakrát větší speciální plátek, který
právě držíte v... ruce.**

**Čus ešus
A+S+T**

OBSAH

Krtek - zhouba nebo dar?	3
Kam v Praze za záhonem?	3
Honza Křováků: Vášnivý divák <i>Ordinace v růžové zahradě</i>	4
eden - první zázrak	4
Co vy, sovy?	5
Boschova navždy tajemná Zahrada	6
Člověk jako ochránce přírody	7
Hrdinu Ocenit, ne Očernit!	9
Studenti AG vs. nástrahy Francie	10
Šest nejlepších zahrádek, co by kamenem dohodil	11
Kulturní kalendář	11
Rok v zahradě	12

ZDE SI MŮŽETE ZAHRÁT PIŠKVORKY:

KRÁTKÉ ZPRÁVY

Řev malých dětí na Míráku opět ustane. Konečně nám vrátili piáno. Neváhejte si tedy zahrát. #ScottJoplin #umimjenomstupnice

Estli máte nějakou otázku na vedení, máte možnost se zeptat. Vše díky nové „Fórum nástěnce“ ve druhém patře. Stačí napsat otázku na papírek a vhodit do krabičky. #všedíkyŽRAG #anonym

Doháníte uzavírání známek? Tak si to ale pořádně užijte. Nezapomeňte totiž, že to může být poslední pololetka s vaším profesorem #cokdyžodejde #užatjekonec

Kvinta dělala video-projekty. Polovinu si můžete zhlédnout na stránkách školy. Palec nahoru! #arcig.cz #druhápolovinaakademii

Všichni se těšíme na prázdniny. Před nimi nás ale čeká Akademie, na kterou určitě pojdte! Bude to famózní #ZlatáAgáta #23.červen

Ikdyž je uzavírání známek v plném proudu, pořádá se zájezd do Osvětimi. #užijtesito #snadnebudepršet

Člověk byl stvořen ke sportu. Proto se na AG konaly turnaje v přehazované a florbalu. #jennižšígympl #tercieA

Konečně už jsou maturity pryč. Koho dostal Jidáš, není ágécák. #gratulujeme #PalasAthena #zarokzase

AG opět pořádalo jazykové výměny. Vše proběhlo v pořádku a všem se to líbilo. Snad to vyjde i příští rok. #Německo #Francie #Španělsko

Jasmína Fojtíková
Maki Reichelová

KRTEK - ZHOUBA NEBO DAR?

Vězte, že pakliže nemáte zahradu navezenou na bývalé dlažbě či vrstvě betonu, může se pro Vás „krtčí přízrak“ stát téměř kdykoli aktuálním. Krtek je pro mnoho zahrádkářů synonymem pro spoušť, mraky hromádek a všeobecnou paniku. Bohužel je jen málo zahrádkářů, kteří tento názor nesdílejí a krtka si naopak cení. Ale je tu nějaký důvod, proč si tohoto fantóma zahrad cenit?

Krtek evropský je oproti většině normálních tvorů velice zvláštním a atraktivním monstrem, už jen proto, že na světlo boží téměř nevylézá a spatřit ho můžeme tak nějak jen omylem. Je rozšířen po celém mírném pásu Evropy, od Británie až po ruskou Sibiř. Na jihu Evropy jej střídá Krtek slepý, který na rozdíl od našeho Krtka evropského má očka překrytá kůží, takže je slepý doslova. Krtci jsou schopni vytvářet i několika-kilometrové komplexy chodeb, a když je hlína kvalitní, mohou jednotlivé chodby měřit přes 150 metrů a vydržet několik

krtčích generací. Čím se vlastně zdá být krtek tak odporným? Jediným jeho nešvarem, je stavění krtinců, coby větracích šachet. (Proto se také zahradník po důkladném zašlapání hroudy může těšit akorát tak na další krtince, neboť krtek si svou ztrátu brzy uvědomí a otvor opraví, případně vybuduje nový. Nechce se chudák udusit.) A čím může být krtek užitečný? Už samotný krtinec je jako dar z nebes, který jako voda z bezedného džbánu prýští ze země. Je to totiž dokonalá, kvalitní, kyprá a téměř bezplevelná zemina (a ještě úplně zadarmo...). Hodí se na záhony i do květináčů. Někteří zahrádkáři, kteří s ním rádi pracují, pak i nedočkávě stepují po zahradě a vyhlíží nové krtiny. Krtčí chodbičky hlínu nevidaně provzdušňují, čímž prosperitě zahrady napomáhají více než by se mohlo zdát. Krtci se navíc živí všemožnými hmyzími škůdci. A dokonce mohou likvidovat i hraboše či hryzce, především jejich mláďata. A takový hryzec, ten je pro

zahradu mnohem větší hrozbou než krtek.

Na druhou stranu je jasné, že samovolný výrobce hromádek asi nebude ve většině zahrad, a to i přes své nesporné klady, vždy vítán. Jestli se ale někdy budete chtít zbavit krtka, za žádnou cenu ho nezabíjejte či nevyhánějte nějakými drastickými metodami. Jedním z nejjednodušších řešení je levná past s návnadou (roura se záklopkami), nastrčená do krtkovy chodbičky. Poté krtka stačí přenést. Je relativně důležité aby byl krtek přenesen dostatečně daleko, neboť má velice dobře vyvinutý čich a smysl pro orientaci, a kdyby byl přemístěn jen pár set metrů, nedělalo by mu žádný problém se dostat zase zpět.

Krtek tedy není žádná pekelná rána, mající za cíl vytrhat vám všechny nervy z těla, je naopak indikátorem zdravé a živé půdy, kterou sám ještě všemožně zhodnocuje.

Michael Myšák Rádl

KAM V PRAZE ZA ZÁHONEM?

V poslední době se ve velkých městech probouzí fenomén zdravého života, pospolitosti a vůbec trendu „lov a sběr“ v urban stylu (tedy jen sběru, protože jsme všichni samozřejmě vegan).

Neziskové organizace, městské části, či jen sympatičtí sousedé rozjíždějí rozmanité projekty zpříjemňující život ve velkoměstě. Jedním z nich jsou i komunitní zahrady.

Možnost potkat nové lidi, zasa-
dit si svou vlastní zeleninu, či

jen strávit odpoledne na příjemném místě láká čím dál tím víc lidí. Za symbolický poplatek si kdokoli může ukořistit záhonek i v blízkosti svého bytu v centru města. Náradí i zemina jsou k dispozici na místě, stejně tak jako stánek s občerstvením. V případě, že jste asociální, můžete zahradu využít jen jako kompost. Jestli Vás nápad komunitních zahrad nadchl stejně jako nás, jděte si nějakou zahradu omrknout! Nechcete-li mít hned ruce umazané od hlíny,

můžete si přijít dát jen kafe a posedět.

Jednou z prvních komunitních zahrad vůbec je Kokoza na Jižním Městě. Dalšími oblíbenými jsou Prazelenina v Holešovicích, Krejčárek na Žižkově (Ulitý záhon) a Zelená zahrada na Smetance. V příštím roce se dočkáme i otevření zeleně u zastávky Krymská.

BIO zdar.

**Anna Skočdopolová
Mia Milgrom**

HONZA KŘOVÁKŮ: VÁŠNIVÝ DIVÁK ORDINACE V RŮŽOVÉ ZAHRADĚ

Jestli si ve škole všimáte lidí okolo sebe, určitě jste si ve druhém patře nemohli nevšimnout vysokého, hnědovlasého a hlavně velmi hlasitého klučiny, nadšeného fotbalisty a diváka *Ordinace v růžové zahradě* - Honzy Křováka. Jestli Vás svým popisem populárního českého seriálu zaujme, tak se s ním seznamte do konce června, protože poté odjíždí na rok do Španělska a vy budete litovat, že jste tak neučinili!

Stručně nám, prosím, popiš dějovou linku.

„Popsat dějovou linku je těžký, má to spoustu odvětví. Jedno odvětví se věnuje třeba Běle Valšíkovy, další odvětví Čestmírovi Mázlovi. Opravdu, jednu strouhou dějovou linku tenhle seriál nemá.“

Jaká je tvoje nejoblíbenější postava?

„To je hodně těžký říct. Moje nejoblíbenější postava je asi Čestmír Mázl, protože je to hodnej chlap. Prošel si spoustou drsnějších situací, umřely mu už tři manželky, koupil si blbej pozemek a tak... Všechno to ale zvládl. Je to prostě frajer.“

Co tě na tom tak baví, že musíš vidět každý díl?

„Že je to takové realistické... Já se v tom seriálu najdu, vidím tam ty situace ze života... Jó, já si myslím, že je to dobrý. A hlavně je to hodně moderní v poslední době. Teďka tam bylo například o alkoholismu mládeže.“

Jaký díl tě nejvíc potěšil a jaký našťoval?

„Potěšil mě díl, kdy si Bohdan Švarc vzal Heluš. To bylo dobrý, protože oba dva jsou takový sviňe. Právě to zařídila Babeta, aby se vzali. Teďka si dělají naschvály, to je dobrý... Nejhorší díl je každej díl, kdy někdo umře. Posledně umřel Strnad, nebo dřív umřel třeba Dalibor Frynta, to bylo taky dost hrozný.“

Chtěl by sis někdy v OVRZ zahrát? Jakou postavu bys ztvárnil?

„Asi bych si tam chtěl zahrát nějakého sanitáře nebo doktora, mladého, neatestovaného, který přijde študýrovat do Kamenice.“

Koukáš se někdy na nějaké jiné telenovely?

„Když nemám trénink, tak stihnu Ulici. Na tu se rád podívám, to je taky dost poučnej seriál.“

A jinak moc ne. Ulice je výborná, ale *Ordinace* má lepší charaktery prostě...“

Už ses o tom někdy vášnivě bavil s důchodcem?

„S důchodcem ne, ale s kucíma na fotbale. Tam to probíráme docela často. A docela vášnivě, až u toho normálně lítají jiskry.“

Co ti to dává a co ti to bere (kromě času a elektřiny)?

„Nebere mi to nic, já stejně nemám v úterý a ve čtvrtek večer co dělat, takže se podívám na *Ordinaci* a dává mně to různý doktorský věci a poučení do života.“

Jak dlouhý je jeden a díl a kolik to má už řad?

„Teď běží desátá nebo jedenáctá řada a jeden díl má padesát až pětapadesát minut.“

Jak dlouho to ještě vydrží? Myslíš, že to bude mít víc epizod než Simpsonovi?

„Vzhledem k tomu, že *Simpsonovi* pořád běžej, tak těžko říct. I když mají v každé řadě míň dílů než *Ordinace*... Ale vzhledem k tomu, že *Ordinace* běží už 11 let a stále je divácky velmi úspěšná, tak si myslím, že minimálně dalších pět let ještě poběží.“

Vzkaz čtenářům?

„Rozlučka bude po Akademii!“

Sára Zubinová

EDEN - PRVNÍ ZÁZRAK

Na téma tohoto článku mě přivedl nedávný rozhovor s mým spolužákem. Prohlásil: „Jó, taky jsem měl jedno období, kdy jsem věřil na znamení.“ Naznačoval mi tím, že je hloupé věřit, že nám Bůh (i když pro něj to určitě Bůh nebyl, říkejme

tedy ‚Někdo‘), dává znamení na našich každodenních cestách životem. Jenže já si myslím, že tato každodenní znamení jsou zázrakem, ze kterých se můžeme radovat dnes a denně. A teď si prosím nevybavujte žádné obrovské blesky z nebes, kdy

k Vám Bůh promlouvá skrze holubici. Ale představte si úplně obyčejnou cestu do školy, kdy zrovna jako ‚na potvoru‘ nestíháte a máte psát hned první hodinu test z předmětu, ze kterého třeba máte málo známek a nutně si ho potřebujete na-

psat. A Vy všechny přestupy a dobíhání stihnete úplně krásně, třeba jen s malými potížemi. Není to znamením toho, že „Někdo“ chce, abyste zmíněný test stihli? Podle mě, není nic krásnějšího než zjistit, že mi ten „Někdo“ dává, úplně bezpodmínečně, pomůcky nebo vodítka k tomu, abych byla lepším člověkem. Znamení nejsou vždy tak úplně stoprocentní, nevnučují se a neříkají rovnou: „Udělej tohle!“ nebo „Udělej tamto!“ ona jsou doopravdy jen jakýmsi vo-

dítkem, kterého se můžeme, ale zároveň nemusíme chytit.

Mluvila jsem o tom, že znamení je pro mě zázrakem. Zázrak. To mě hned přivedlo k prvnímu největšímu zázraku, který Bůh stvořil, totiž ráj, neboli Eden. Byl vlastně prvním znamením prvním lidem. Přímo je vyzýval k tomu, aby byli dobrými. Protože co jiného by mělo vybuzovat k dobru, než právě dokonalost a rovnováha ráje, kterou nám Bůh dal ke spravování? Jenže jako s těmi znameními ani Eden

nebyl tak úplně jasně daným pokynem člověku: „Buď dobrý!“, byla dána volba. Člověk do ráje dostal strom poznání, měl sice zakázáno z něj jíst, ale přeci, kdyby Bůh chtěl vyloučit tu možnost volit jinak než Bůh, tak by do ráje strom poznání nedával! Takže už tehdy, s prvním zázrakem nám Bůh dal možnost volby a dává nám ji dnes a denně. A většinou, ale to už nechám na Vás, když se dáte vést těmito vodítky, se ze světa kolem Vás doopravdy stane ona RAJSKÁ ZAHRADA.

Anežka Iblová

CO VY, SOVY?

Vlažný jarní den, za okny za-
taženo, na pracovním stole
halda papíru a problikávající
počítač, v hlavě únava z minu-
lých dnů a týdnů. Tak vypadají
podvečery tvrdě pracující inteli-
gence: osamělé odříkání, ve kte-
rém jsou vám jedinými přáteli
Příruční mluvnice jazyka české-
ho, Česká literatura od počátku
k dnešku a chabá úroveň stu-
dentských prací. Počkat! Jsou tu
přeci ještě sovy.

Toto ptactvo, od starověku spojo-
vané s bohyní moudrosti Pallas
Athenou (ach poprsí Pallady!)
má nejrady husté severské
hvozdy, kde hnízdí v útulných
dutinách pralesních velikánů.
Pravda, naše otčina je na se-
verské hvozdy poněkud chudá,
ale komunikační technologie
již pokročily do té míry, že lze
tento drobný nedostatek snadno
překonat. Estonské ministerstvo
školství a výzkumu totiž provo-
zuje pozoruhodné stránky
www.eenet.ee, které nabízejí pří-
mé webové přenosy z nitra pro-
slavených estonských pralesů.

15 webkamer se zaměřuje na ob-
líbená i méně oblíbená zvířata,
která můžete z pohodlí domova
sledovat ve dne v noci. Nalezne-
me zde čápa černého, káně obec-
né, tuleně, bukače, medvědy,
již zmiňované sovy či dokonce

jezevce, kterého však zatím ještě
nikdo neviděl, protože přes den
prodlévá ve své noře a vychází
pouze za nejčernější tmy.

Můžete se oprávněně ptát, co je
na tom tak zajímavého, sledovat
24 hodin denně živočichy, jejich
existence se povětšinou skládá
ze slastného nicnedělání? Od-
povědí se nabízí celá řada. Na
jednu stranu je život divokých
zvířat nesmírně uklidňující.

Když zvednete hlavu plnou
myšlenek na marnost lidské
existence od popsaných papírů,
nic neuklidní tak jako pohled na
vyrovnaného bukače, který se
stoickým klidem v mokřadách
sedí na vejcích.

Další aspekty života divoké
zvěře jsou však o něco drastičtější.
Zatímco v reality show Do-
volená v Protektorátu nanejvýš

riskujete, že na vás bude křičet
herec se špatně předstíraným
německým přízvukem, příroda
divákům přichystala mnohem
krutější představení. Vezměte
si třeba takové tři roztomilé
sovičky, které se teprve před
nedávnem vylíhly. A dvě z nich
najednou dostanou chuť na tu
třetí... není to věru hezký po-
hled. Nebo když se nedávno orel
mořský rozhodl ochutnat jedno
z čapích mláďat, jedno oko nezů-
stalo suché.

Příroda však nabízí čas od času
i nějaký ten happyend. Když
se dvě zbylá soví mláďata učila
létat, návštěvnost estonských
stránek trhala rekordy. Napětí
ve vzduchu se dalo krájet
i vzhledem k tomu, že loňský
soví vrh nezamířil vzhůru,
nýbrž skončil rozplácnutý o zem
a zkonsumovaný nejrůznějšími
druhy predátorů a mrchožroutů.

Letos se však dobrá věc podařila
a internetové fórum, kde se
o pralesních webkamerách dis-
kutuje, bouřilo nadšením, které
je jinak vyhrazeno pouze vr-
cholným sportovním zážitkům.
I otrlý pracovník ve veřejném
školství pak uroní potají slzičku
a písemné práce opravuje se
zábleskem naděje v srdci.

Stefan Segi

BOSCHOVA NAVŽDY TAJEMNÁ ZAHRADA

Triptych Zahrada pozemských rozkoší Hieronyma Bosche patří k nejsložitější uchopitelným a nejzaujímavější diskutovaným obrazům vůbec. Jeho bohatá a barevná změť tvorů, lidí, futuristických staveb, podivuhodných zvířat a rostlin nepřestává šokovat a vybízet k interpretaci. Je to dílo, které si výklad žádá a které také mnohokrát vyloženo bylo, ať jako obraz tehdejší doby či oslava tělesné lásky bez hříchu, anebo bylo jen odbyto jako dílo zvrácené mysli, která se vyžívá v malování ďáblíků a démonů.

Co je na obraze

Zavřený triptych ukazuje monochromaticky modrošedou planetu, či spíš skleněný glóbus, a pravděpodobně zobrazuje stvoření světa. Horní část glóbusu zaplňují oblaka, snad ještě se teprve chaoticky formující. Pod ním se rozprostírá strukturovaná krajina, která – kromě pár povinných prapodivností – působí velku realisticky a konvenčně. Vedle glóbusu, v levém horním rohu, se za obláčkem skrývá Bůh s korunou, rouchem a deskami v klíně.

Po rozevření triptychu na nás vyskočí neuvěřitelná změť barev a postav. Levá strana zobrazuje Rajskou zahradu, pravá Peklo a největší a nejzáhadnější prostřední část snad Poslední soud. Stejně jako vnější strana je i vnitřek ma-

lován tenkým nánosem barvy, je již ale důkladněji prokreslený a detailnější.

Rajská zahrada, nejmírnější ze tří částí, ukazuje harmonicky působící zelené pláne, porostlé až překvapivě strnulými stromy, na kterých se prohánějí a pasou všelijaká zvířata. V popředí máme Adama a Evu a s nimi Ježíše. Umístit Ježíše do Rajské zahrady bylo netradiční, je zde možná souvislost s katolíky uznávanou preexistencí Krista (svět byl stvořen skrze slovo). Osu této části triptychu vytváří prazvláštní symetrický útvar snad z perleti či korálu se sovou uprostřed, zakotvený v jezeře.

Prostřední díl je poset nahými postavami, bílými a černými, oddávajícími se erotickým radovánkám. I ony jsou v zahradě, která připomíná barevností tu Rajskou, nicméně se tu zdá být něco v nepořádku. Tahle příroda nepůsobí přirozeně, ale hříšně, ptáci a bobule jsou neobvykle velcí, přerůstají člověka, jako by sama příroda byla poznamenána obžerstvím. Lidé se tu podivně seskupují, někteří jsou uzavřeni ve skleněných útvarech, jiní se prohánějí na koních kolem jezírka. V pozadí provádějí akrobatické kousky na až dalíovskými konstruovaných stavbách. Jediný oblečený člověk na celém křídle je muž, skrytý v jeskyni vpravo v popředí obrazu.

Levá strana, Peklo, je o poznání tmavší a temnější než předchozí dvě. Někdy

se o ní hovoří jako o hudebním pekle, andělské lry a trubky jsou tu totiž proměněny v rafinované mučící nástroje, na kterých trpí - opět povětšinou nazí - hříšníci. Je zde i ďábel, stvůra s ptačí hlavou a nohama v hliněných džbáněch, která z trůnu požívá hříšníky a nestrávené je vylučuje. Peklu vévodí muž-strom, bezmasé nohy má utvořeny z větví, v obrovském skořápku připomínajícím těle je ukryta celá krůma. Na pozorovatele se dívá s aristokratickým výrazem na mrtvolně bledé tváři.

O tomto obraze nevíme takřka nic, a to ani kdy byl namalován a pro koho. Neznáme ani jeho původní název, víme

jen, jak jej nazývali pozdější badatelé: mezi další názvy obrazu patří Zahrada blaženosti, Tisíciletá říše nebo Získaný ráj. Osoba autora nám při jeho interpretaci dost dobře nepomůže, protože o autorovi víme jen velmi málo. Hieronymus Bosch se narodil a působil v nizozemském městě „s Hertogenbosch, žil v letech 1453-1516, byl členem Bratrstva Notre-Dame, zbožné organizace, založené na počest Panny Marie, pro kterou namaloval několik obrazů. Pocházel z měšťanské rodiny van Akenových a těšil se vcelku oblíbě a blahobytu. O jeho jiných zájmech a vlivech, které mohly jeho dílo inspirovat, nevíme takřka nic.

Historie interpretace

Zahrada pozemských rozkoší je nejkomplikovanějším Boschovým dílem a byla často rozebírána. Každý z nekonečna výjevů na obraze byl nespočetněkrát interpretován, a to povětšinou až ve 20. století.

Přestože byl Bosch ve své době oblíbený i u významných osobností a Filip Sličný vlastnil 36 jeho obrazů, do 19. století byl kritiky vnímán jako podivín, který nepatří mezi velké mistry. Jeho obrazy byly vykládány přes to nejočividnější – až naturalisticky vykreslené kreatury a dábelské tvory. Mluvílo se o něm jako o položeném tvůrci a vyznavači bizarních démonů a uznáván příliš nebyl.

Od konce 19. století mu byla přiznávána větší hloubka a um, když v něm lidé začali hledat předchůdce realismu. Jeho časté zobrazování pekelných motivů začalo být pozvolna chápáno jako boj s ďáblem motivovaný silnou vírou, ne jeho vzývání. Opravdu se ale o Boschovi začalo mluvit až ve 30. letech 20. století, kdy byla v kurzu zcela novátorská Freudova psychoanalýza a jí ovlivně-

ný surrealismus. Bosch tak byl dáván do souvislosti s takovými pojmy jako nevědomí, a byl označován pro změnu jako předchůdce surrealismu. Bosche hodně zkoumal Charles de Tolnay, který považoval prostřední výjev za zobrazení zla a varování před ním.

Největší popularitu získal Boschovi kunsthistorik Wilhelm Fraenger se svojí revoluční teorií, která spočívala v tom, že Bosch měl být členem sekty adamitů,

vyznavačů tělesné lásky, která je ale skrze Ducha svatého zcela čistá a rajsky nevinná. Fraenger postavil svoji práci na logickém základu: řekl si, že obraz byl jistě malován na zakázku, nicméně těžko by mohl být umístěn v katolickém kostele, neboť zesměšňuje některé katolické symboly a zobrazuje jeptišky v necudných pózách. Stejně tak ale znevažuje i pohanské rituály, a tak Fraenger dospěl k závěru, že musel být vytvořen pro nějakou křesťanskou sektu, a z četných motivů usoudil, že to musela být sekta adamitů. Obraz tak chápe jako oslavu nevinné lásky v pojetí adamitů a většinu symbolů na obraze vykládá sexuálně, od tykví po

myši v skleněných rourách. Vyslovuje dokonce myšlenku, že obraz zobrazuje skutečnou svatbu, a to přímo svatbu Velmistra adamitů. Dnešní historikové umění Fraengera zpochybňují, neboť jeho závěry jsou chatrně podloženy, nicméně pro popularitu Bosche udělal víc než kdokoliv jiný.

Ve druhé polovině 20. století byly symboly v Boschových obrazech hojně rozebírány a bylo poukázáno na mnoho alchymistických symbolů v jeho díle. Různí badatelé nezávisle na sobě v něm nacházeli motivy převzaté z tarotových karet, které sloužily k výkladu světa. Podle všeho musel mít Bosch také slušné znalosti z oblasti botaniky a zoologie, a to včetně exotických zvířat a rostlin. Asociativnost a neuchopitelnost jednotlivých výrazů vybízí k tomu myslet si, že se Bosch nechal unášet svým nevědomím a hluboce zasunuté znalosti z alchymie, zoologie a jiných oborů, kterých dříve nabyt, nechal vyplouvat na povrch. Jiní badatelé si začali všimnout i výrazné ironie v Zahradě pozemských rozkoší - zruďná zvířata nacházíme už v panenském ráji, sám Ďábel pro všechny své směšné atributy nemůže být brán vážně. Tak se dá na toto dílo nahlížet jako na ironicky moralizující, vysmívající se lidským touhám po Ráji a představám o něm.

Nadčasová Zahrada pozemských rozkoší navždy zůstane záhadným dílem a znovu bude svými psychedelickými motivy udivovat další a další překvapením rozevřené oči. Jednoznačného vysvětlení se nám nikdy nedostane, a tak si s ní každá doba stejně jako každý jednotlivec bude nakládat podle vlastního stavu a promítat do něj vlastní ideje.

Martin Fischer

ČLOVĚK JAKO OCHRÁNCE PŘÍRODY

Člověk, který na jednu stranu mnohdy bezohledně využívá přírodu, se přírodu na straně druhé snaží i chránit a dospět tak k jakési rovnováze mezi člověkem a přírodou okolo nás. Chrání různá místa, vytyčuje chráněné krajinné oblasti, vytváří národní parky ve snaze zachránit konkrétní přírodní prostředí. Často doufá, že když do nějaké oblasti nebude příliš zasahovat, příroda se sama vzpamatuje. Ukazuje se ale, že takto snadné to není.

Prvním problémem je, co vlastně chceme chránit: chceme si za vzor „ideálního přírodního stavu“ vzít původní pralesy ještě předtím, než je člověk vykácel – a které si představujeme jako náš „prales“ Boubín? Ve skutečnosti se biologové a historici nemohou shodnout, jak naše krajina kdysi ve skutečnosti vypadala, jaké bylo např. složení stromů v takovém „klasickém“ lese. Navíc většina druhů je už za ta staletí a tisíciletí tak moc vázána na

člověka a jeho činnost, že ponechat přírodu, ať se sama vzpamatuje, zkrátka fungovat nemůže. Dosud největší ránu pro zvířenu a rostlinstvo u nás byla doba komunismu, kdy se sjednotilo hospodářství, byla vytvořena obrovská pole, obrovské monokultury smrků na dřevo a ztratilo se tradiční obhospodařování malých políček a tradiční využívání lesa. Proto se biologové, ekologové a ochranáři snaží obnovit

biodiverzitu¹ nahrazením původních rušivých činností² člověka z doby do začátku 20.stol. činnostmi novými tak, aby se dosáhlo požadovaného výsledku – znovuvytvoření specifického životního prostředí pro konkrétní druhy. Abychom pochopili, co to vlastně doopravdy obnáší, musíme si nejdříve udělat drobnou výpravu do minulosti, do historie.

Pokud byste šli někdy v 10.století či dříve po našem území, pravděpodobně byste šli lesem (ale ne pralesem, jak si ho dnes představujeme), zřídka přerušeným přírodními lesními loukami, holými místy způsobenými sesuvy půdy či vykácenými oblastmi v okolí vesnic a měst. Většina živočišných a hlavně rostlinných druhů by tedy byla lesních – stínomilných. S postupem kolonizace ve 12.-13.stol. se ale začaly lesy kácet, později ještě více, když se ve velkém rozmohlo hutnictví. To potřebovalo obrovské množství paliva, a tak se u nás rozšířilo kácení stromů na pálení dřevěného uhlí³. Tímto kácením se vytvořilo mnohem více slunných mýtin, luk a pasek a štafetu tak převzaly po stínomilných světlomilné druhy.

Na procházce v období baroka byste v lesích naráželi na pasoucí se stáda koz a krav, možná potkali ženu, jak nahrabává stelivo... Les měl mnohem více využití než dnes – probíhalo tu pasení dobytka, kosení trávy, včelařství, smolaření, loupání kůry k získání lýka, česání lesního chmele... Člověk svou činností narušoval les a vytvářel tak specifické životní podmínky mnohým druhům - např. na člověkem narušených místech s malou konkurencí ostatních rostlin jsme v lesích běžně mohli narazit na orchideje.

Během průmyslové revoluce, kdy se rozmohlo dehtářství, sklářství, hor-

1. biodiverzita je výraz pro rozmanitost druhů

2. Rušivé činnosti proto, že největší biodiverzita není, jak by si většina lidí myslela, ve vzrostlém lese, ale např. ve starých lomech, na sesunutých svazích či ve vojenských prostorech – v oblastech narušených, poškozených, umožňujících prosadit se druhům, které mají jinde příliš velkou konkurenci, která zde narušením chybí.

3. Patrně právě kvůli zásobování hutí v Kutné Hoře dal Jan Lucemburský r.1327 uhlířům mnoho privilegií včetně odpuštění daní, možnosti používat nejkratší cesty či práva zatknout člověka, který jim dlužil peníze (toto právo měl jinak rychtář).

nictví atd., se zvýšila poptávka po dřevě, která však převýšila tehdejší možnosti. Proto se začaly lesy využívat čistě k produkci dřeva. V průběhu 18. a 19.stol. tak byla zakázána většina jiných způsobů využívání lesa (např. ona pastva), bylo zavedeno plánované lesnictví a mnoho rostlin a živočichů přišlo o své životní prostředí, jeden příklad za všechny je třeba ona orchidej, se kterou se teď v lese skoro nesetkáme. Zdaleka největší ránu ale příroda u nás utrpěla kolektivizací v 50. až 80. letech 20. stol., kdy se spojila veškerá hospodářství, vznikly tak obrovské jednolitě lány polí a velké smrkové monokultury, což zničilo pestrost naší krajiny (tzv. zrnkovitou mozaikovitost), která umožňovala, aby si každý druh bšude našel svoje místo, na kterém může žít a která tím umožňovala i mnohem větší biodiverzitu. Z živočichů takto utrpěli zvláště pavouci, hmyz (především motýli) a některé druhy ptáků jako křepelka polní, koroptev polní, čejka chocholatá, tuňák obecný a savců jako sysel obecný.

Současným problémem jsou různé vyhlášky, zákony či dotace⁴. Příkladem jsou tzv. agroenvironmentální opatření (AEO), v rámci kterých se např. majitelé luk, za které chtějí dostat dotace, zavazují k tomu, že svoji louku jednou do roka nechají spást dobyt看em nebo ji dvakrát do roka posečou. První seč musí být provedena do 31.7. a druhá do 31.10. To je právě v době hnízdění chřástala obecného, který hnízdí na loukách, a stroje tak při sekání ničí hnízda i mláďata⁵. V realu to taky znamená, že všichni majitelé luk posekají své louky v rozmezí zhruba dvou týdnů a živočišné vázání na vzrostlou louku nemají v širokém okolí jinou vyhovující louku, kam se přestěhovat. A to by jen stačilo nechat pár pruhů louky neposečených a naši milí „hmyzáci“ by si už poradili.

Doteď jsme si tedy řekli, že nejméně druhů najdeme na jednolitých obrov-
4. paradoxně právě vyhláškami a zákony se zároveň příroda chrání

5. chřástala polního nejvíce ubylo v 60. letech kvůli intenzifikaci zemědělství, a tak se přesunul do výše položených oblastí, kde nebylo zemědělství tak intenzivní. Zase se u nás rozšiřuje díky stavu po roce 1989, kdy spousta půdy původních JZD zůstala neobhospodářovaná. Oproti roku 1989, kdy se jeho početnost odhadovala na 200-400 párů, se v dnešní době odhaduje na 1500-1700 párů. Stále je ale chráněný jako silně ohrožený druh.

ských polích či ve smrkové monokultuře a nejvíce na místech nějak narušených třeba sesuvy půdy, ve starých lomech či ve vojenských prostorech. Kdysi byla rušivým faktorem příroda – stáda zubrů vypásala louky, kanci rozrývali lesní půdu, ... Člověk časem tyto faktory nahradil a příroda se tomu uzpůsobila, našla si skulinu. Ve 20. stol. ale změny proběhly příliš rychle a mnoho našich druhů není schopná se tomuto tempu přizpůsobit. Jiné z momentálního oslabení konkurence těží a přemnožují se tak. Tak třeba původně květiny, které jsme dříve vídali na loukách, teď nevědomky míváme v parcích, kde se jim daří skvěle. Holub hrůvnáč se taky přizpůsobil a teď řešíme problém s jeho přemnožením ve městech. Stejně tak hraboš polní si na obrovských polích našel své. Spolu s člověkem se rozšířili i paraziti jako vši. Ne všichni živočišné a rostliny tedy trpí pod nadvládou člověka.

Jak tedy člověk přírodu chrání? Evropská unie i vláda vydává různé vyhlášky, rozděljuje dotace... Např. u již zmiňovaného sečení luk je v severních Čechách termín seče posunut, aby právě chřástal polní stačil pohodlně dohnízdit a nedocházelo k ničení hnízd a zabíjení mláďat zemědělskými stroji. Tato výjimka se ale týká jen několika oblastí a kvůli tomuto jednomu druhu – s hnízdištěm má ale problém spousta dalších. Také se dotacemi podporuje za-lesňování nevyužívané půdy listnatými stromy. Vyhláškou se více chráněných oblastí, národních rezervací, přírodních památek... Tyto metody jsou v obecném povědomí a lidé je schvalují. Existují ovšem i jiná, poněkud kontroverznější řešení, jak chránit přírodu.

Část veřejnosti poněkud pohoršil způsob, jakým se v areálu přírodní památky Na Plachtě u Hradce Králové rozhodli ochranáři pomoci udržet životní prostředí pro vzácné žabronožky a listonožky žijící na území tohoto bývalého vojenského cvičiště. Udělali totéž, co se tam dělalo před lety – pozvali si armádu a rozjezdili tam mokřady tanky a obrněnými transportéry. Místním obyvatelům tento způsob vadil, a tak bylo náročné je přesvědčit o účinnosti tohoto řešení. Tento způsob narušování půdy je mezi ochránci přírody čím dál oblíbenější – v areálu Na Plachtě proběhl již třikrát, do národního parku Podyjí si zase na pomoc přizvali traktor. Ochránáři dokonce počítají i s plánovanými

požáry, jinde zase pořádají motokrosová závody, kterými narušují svahy. Tyto metody zatím zaznamenaly velký úspěch v ochraně vzácných druhů se speciálními požadavky na životní podmínky. Jinak se pořádají dobrovolnické akce jako každoroční sečení vybraných luk kosou či vytrhávání invazivních rostlin.

Myslím, že člověk by se neměl bránit zásahům do přírody v domněnku, že jí tak nejvíce prospěje. Lze totiž zkombinovat ochranu přírody a její využívání, vřdyt do přírody zasahujeme už několik tisíc let. Mnoho (nejen vzácných) druhů je na nás závislých – zkusme si jich všimnout a snažit se jim i způsobem našeho obhospodařování přírody pomoci

a mít více pochopení i pro netradiční metody ochrany přírody⁶.

Markéta Pelantová

6. Pokud vás zajímá více o moderní ochraně přírody, zkuste knihu *Ochrana přírody z pohledu biologa* od Filipa Koláře a spol. vydanou r.2012 nakladatelstvím Dokořán

HRDINU OCENIT, NE OČERNIT!

Téma hrdinství se vynořuje v posledních letech stále častěji, mimo jiné i v souvislosti s výročí konce války či s událostmi na Ukrajině. Otázkou je, jestli má pro nás slovo hrdina nějaký význam? Má význam pro mě jako člověka a má význam pro nás jako český národ?

Obecně můžeme říct, že úkolem hrdiny je poskytovat jakýsi mravní vzor. Měli bychom se s hrdinou srovnávat a snažit se mu přiblížit. Koho dnes ale míníme slovem hrdina? Nejprve se nám nejspíš vybaví vysoký svalovec s mohutnou šíjí, pláštíkem a velkým S na hrudi. Náš superman je nelidsky silný, má laserové oči a umí létat... Něco mi říká, že snaha následovat právě jeho příkladu je mimo naše možnosti. Samozřejmě filmové hrdinové jsou vymyšlené postavičky, těžko je můžeme považovat za vzor pro skutečný život. Prosím, obraťme se tedy do reálného života a hledejme dál. Kde ještě zaslechne slovo hrdina?

Před pár dny skončilo mistrovství světa v ledním hokeji. Národ se semknul, oblékl červeno-modrobílé dresy, popadl mávátko a usedl (když ne na sedadla stadionu, tak před televizní obrazovky), aby podpořil svoje „hrdiny“. Hokejoví hráči jsou ale ještě horší hrdinský materiál, než filmové superhrdinové, kteří s sebou přinejmenším nesou jakési mravní ideály (ačkoliv často značně povrchní). Je ovšem smutné, že Češi oslavují skupinu chlapíků, kteří umí poslat černou gumovou placku po ledě do branky, ale na ty skutečné hrdiny trochu zapomínají.

Čím to, že od dětí slyšíme, že „Frajera Batman zbušil Jokera“, od dospělých, že „Jágr udělal pěknou fintu a poslal puk do sítě“, ale nikdo

neřekne „Ten Masaryk, to je třída, víte, jak tehdy rozprašil hilsneriádu?“

Je mnohem snažší mít za vzor filmového hrdinu, nebo úspěšného hokejistu. Ti dva mají jednu věc společnou, nekladou na nás žádný nárok. Nemohu následovat příkladu Supermana, protože nemám laserové oči, o hokejovém hráči ani nemluvě.

Naproti tomu hrdina, o kterém chci nadále mluvit, je člověk, který žil ve stejné době, stejné zemi, dokonce ve stejném městě a potýkal se s podobnými otázkami a problémy jako my. Nevyhnutelně se s ním budeme srovnávat. A to srovnání pro nás mnohdy nedopadne moc dobře. To my, Češi, ale těžce neseme, a tak místo abychom svoje hrdiny oslavovali, je devalvujeme.

Úzce to souvisí s naší závistivostí, což je vlastnost, kterou jsou Češi bohužel značně proslulí. Nemůžeme ustát, že je někdo lepší než my a tak ho očerníme a sebereme mu jeho zásluhy, abychom se vedle něj necítili zahanbeně.

Druhý důvod, proč své hrdiny pomlouváme, je ten, že nás staví před jakési morální dilema. Hrdina mi ukáže cestu a já se musím rozhodnout: buď přiznám, že na to nemám, nebo budu následovat jeho příkladu, ačkoli mě to bude stát úsilí, či dokonce jisté oběti. My jsme si ale našli třetí cestičku, dosti nechutnou, totiž pošpinit vzor, a otázku „A jak se zachováš ty?“ pohřbit, zahrabat. „*Říkáte morální dilema? Kdepak, to jsem neviděl od osmačtyřicátého...*“

Mezi „očerňované hrdiny“ patří například čeští disidenti. Je mnohem těžší vyrovnat se s tím, že jsem

ze strachu nic nepodnikl nebo jsem neudělal správné rozhodnutí, než ono klopýtnutí jednoduše popřít. Racionalizujeme, omlouváme zpětně svoje počínání. Naše oblíbená obhajoba zní „dělal jsem to kvůli dětem“. Například Václav Benda byl ale živoucí důkaz toho, že lze bojovat proti režimu, i když má člověk děti, může přijít o místo a může být dokonce poslán do vězení! Přirozeně musel spoustu lidí dráždit.

Paradoxní na tom je, že člověk musí ustát vědomí, že v běžném životě ve srovnání s hrdinou nejspíš nedopadne dobře. Když hrdiny ale neodevalvujeme, necháme je skutečně „být hrdiny“, tak náš národ pak zůstane národem hrdinů.

Marek Orko Vácha ve svých přednáškách často cituje biologa Scotta Gilberta: „Jsme tím, co o sobě vyprávíme“. Dle Marka Váchy je rozdíl, jestli o sobě smýšlíme jako o úžasném Božím materiálu, či jestli si myslíme, že jsme tzv. *killer apes*, zabíječtší lidoopové. Když každého hrdinu pošlapeme, budeme národ hajzlů a čečáček.

To ovšem není správná charakteristika českého národa, přinejmenším nemusí být. K čemu jsou tedy hrdinové? Zaprvé všichni potřebujeme vzor, autoritu, která nás v složité situaci postrčí správným směrem. A za druhé nám hrdinové svými činy dokážou, že problém, který se nám jeví jako nepřekonatelný, lze vyřešit. Hrdina udělá první krok a po něm jej mohou udělat další.

Vážme si prosím svých hrdinů. Nemáme jich málo, ale nemáme jich ani tolik, abychom jimi mohli zbůhdarma plýtvat, jako jsme to činili doposud.

Terezie Korcová

STUDENTI AG VS. NÁSTRAHY FRANCIE

Bonjour!

Jak možná víte, 20-29.5 se uskutečnila francouzská výměna s Rennes. Informace o ní už najdete v článku na školním webu, ale tahle událost nemůže Agónii ujít. Jeli jsme autobusem, což byl rozdíl oproti třeba výměně španělské, ale my jsme každý den byli někde mimo město, takže byl nutný. Dorazili jsme na místo okolo poledne a hned nám byla ukázána škola od haly až po věž (ne obrazně, škola v Rennes má vážně věž) a odpoledne jsme byli rozvezeni do rodin. Další den nás čekal kvíz v Rennes a vybíjená podle francouzských pravidel (česká pravidla jsou o fous lepší). Odpoledne pak pěší rybolov, během kterého nás instruoval průvodce, a my jsme pak přes hodinu chodili a sbírali různé mušle, kraby a podobné příšerky (nejmenovanému z Čechů se podařilo nechat si natéct vodu

do půjčených holinek a chudák neměl v čem chodit). Následoval prodloužený víkend, kdy jsme jednotlivě s rodinami nebo ve skupinkách vyrazili nejčastěji do St. Malo, města plného historie a obchodů se sladkostmi. Ke společnému programu pak patřil Cap Fréhel, maják, (na který jsme se ale dostali o dvě hodiny později kvůli kontrole francouzské policie), kde jsme pozorovali racky, kormorány, jejich mladé, nebo třeba i tučňáky. Odpoledne nás pak čekalo „char a voile”, což je vozítko o třech kolech s plachtou, kde se sedí, a když člověk chytne vítr do plachet, může jet po pláži parádně rychle. Několik odvážlivců se pak v moři koupalo (jeden člověk i normálně v oblečení), včetně pana profesora Dobrovolného, ale na mě a pár dalších byla teplota vody příliš nízká. Předposlední den nás čekala pouť přes pláž během

odlivu na Mt. St. Michel, kterou jsme málem nemohli kvůli mlze absolvovat. Naštěstí ustoupila a my se vydali na sedmikilometrovou dobrodružnou cestu pohyblivými písky, širokými řekami nebo bořícím se blátem. Večer na školním soirée jsme pak ochutnali francouzské pochutiny. Poslední den jsme se podívali do hodin našich korespondentů (byla jsem na hodině při testu a nikdo z nich neopsal ani slovo, měli bychom se od nich učit, ale ne, že by někdo na AG opisoval, nebo tak) a potom následovala Mission Knut, počítačová hra na principu fungování parlamentu EU a následně i naše simulace rozhodování evropského parlamentu. A poté odjezd do Prahy. Závěrem lze říct, že celá výměna byla fajn, takže budoucí francouzštináři i nefrancouzštináři, Rennes se na vás těší!

Nicole Rážová

ŠEST NEJLEPŠÍCH ZAHŘÁDEK, CO BY KAMENEM DOHODIL

„Volají nás lesy vody, pojďme hoši do přírody“ zpívali už kluci z Rychlých šípů. V našem případě to znamená, že se zakouřených prostorů vyvalíme na zahrádky kaváren. Jenže kam, abychom nemuseli jezdit (nebo nedejbože chodit!) moc daleko? Tady jsou naše nejoblíbenější stálice a třeba i nějaká ta novinka:

1. **COFFEE HOUSE:** Nádherná zelená a klidná zahrádka. Geniální káva. Wi-fi. Jenom si nezapomeňte objednat na baru.
2. **BIO ZAHŘADA:** Jen sem vejdete a budete zdraví. Kdybyste si kousek věčné vitality chtěli odnést s sebou, mají i krámk. Samozřejmě nekuřácká.
3. **DOBRÁ TRAFIKA:** Není třeba představovat. Máme to tam rádi, jenom to možná není nejlepší místo na tajné rande. Alespoň dva ágéčáci v lokále zaručení.
4. **MAMACOFFEE:** Pohodička pár kroků od školy. Jenom tu wi-fi nemají, což znamená, že si u kafe budete muset povídat. Nic není dokonalé.
5. **KAVÁRNA PAVILON GRÉBOVKA:** Kuželkárnu přestavěli na prosklenou kavárnu a dobře udělali. Jak už název napovídá, posadíte se přímo do Grébovky, takže pozor, aby vaše pražské plíce rozdýchaly tuhle těžkou přírodu.
6. **U DANDŮ:** Když kašlete na bio a chcete radši pivo, startku a rádio Impuls. Kvalitní normcórek.

Kristina Hamplová

KULTURNÍ KALENDÁŘ

15.5. - 30.8.	Jean Delville (Dům u Kamenného zvonu)
25.5 - 25.6.	Tanec Praha (Mezinárodní festival tance a pohybového divadla)
18. - 28.6.	Pražské Quadriennale (Již od roku 1967 je pořádána tato světová přehlídka scénografie, architektury a veškeré práce s divadelním prostorem – kostýmy, světla, zvuk, scénické umění, site-specific. Součástí jsou také dílny, diskuse, představení. Akce bude probíhat na různých místech v Praze.)
9. - 12.7.	Boskovice Festival
27. - 28.6.	Prague Fashion Weekend (Náplavka)
3. - 5.7.	Mighty Sounds
10. - 12.7.	Vlčkovice festival
13. - 18.7.	Za dveřmi (Letos se koná pražský festival divadla v ulicích centra a Holešovic, bude se lézat, zpívat a tančit na chůdách! Můžete se těšit i na večerní produkce šapitó a tančírny.)
13. - 25.7.	Navštivte kavárničku Aničky Skoč a Miy! (Krymská 24, Vršovice)
16. - 19.7.	Colours of Ostrava (Bjork, Kasabian, Caribou, The Cinematic Orchestra, Caravan Palace, Avishai Cohen, Zrní, Tata Bojs...)
6. - 9.8.	Povaleč
15.8.	Prague Pride
16.8. - 3.9.	Letní Letná (Festival divadla a nového cirkusu. Nebudou chybět ani večerní tančírny, hudba a dobré jídlo)

Mia Milgrom

ROK V ZAHRADĚ

maluje
Hamplová

Redakce: Sára Zubinová, Anežka Iblová, Tereza Martinovská, Maki Reichelová, Jasmína Fojtíková, Nicole Rážová, Martin Fischer, Mia Milgrom, Anna Skočdoplová, Filip Liška

grafika a obálka: Tereza Martinovská

korektury: Filip Liška

tisk: Kopírování Havránek

vyšlo v červnu 2015 v nákladu 75 ks, cena 20 Kč.